

Labās prakses ceļvedis

*Erasmus+ darba vērošanas mobilitāte Dortmund Musik
2025. gada 22.–26. septembris*

MIKC “Ventspils Mūzikas vidusskola”

Projekta Nr. 2025-1-LV01-KA121-VET-000314398

Ievads

Šajā labās prakses ceļvedī apkopoti Erasmus+ darba vērošanas mobilitātes Dortmund Musik dalībnieku apraksti. Autoru teksti saglabāti pēc iespējas tuvu oriģinālajai redakcijai, veicot tikai sīkas gramatikas, pieturzīmju un formatējuma korekcijas, lai materiāls būtu pārskatāms un izmantojams projekta rezultātu izplatīšanai.

Dalībnieku labās prakses apraksti

Aldars Šagžijevs

Sagatavošanās posmā šim projektam jau apliecināja mūsdienīgu un ilgtspējīgu pieeju – pirms mobilitātes norisinājās vairākas digitālas tiešsaistes sesijas ar Dortmundes kolēģiem, kas efektīvi aizstāja klasisko sagatavošanas vizīti klātienē. Šī digitālā sagatavošanās bija ne tikai praktiska un ekonomiska, bet arī saskanēja ar Erasmus+ zaļā kursa prioritātēm. Jau šajā etapā tika izveidota cieša profesionāla saikne starp dalībniekiem, kas kļuva par labu pamatu kopīgai pieredzes apmaiņai klātienē.

Vizītes laikā mana uzmanība īpaši pievērsās tam, kā vācu kolēģi pedagoģiskajā darbā pārliecinoši iemieso atšķirīgu izglītības filozofiju. Atšķirībā no mūsu profesionālās ievirzes modeļa, kur uzmanības centrā bieži ir izcilība un virzība uz augstiem mērķiem, Dortmund Musik demonstrē citu skatījumu – mācīšanās kā pašvērtība, kopādarīšana kā mērķis. Vāciešu pieejā nav izrādīšanās vai līmeņa demonstrēšanas uz bērna labbūtības rēķina. Bērna mīlestība pret mūziku tiek uztverta kā pašmērķis, nevis līdzeklis profesionāla izpildītāja audzināšanā.

Piemēram, Yamaha metodē, kuru redzējām darbībā, skaidri iezīmējās šī alternatīvā pieeja. Vingrinājumi nebija formāli vai nesaprotami – katrs no tiem bija pārdomāts, metodiski pamatots, un bija skaidrs, uz kādu rezultātu skolotājs mērķē. Process pats par sevi bija vērtība, un tas radīja ļoti jēgpilnu pieredzi. Iedvesmoja arī pedagogu attieksme – cieņpilna, bez stresa, bez vajadzības pierādīt pārākumu. Tika radīta vide, kurā ikviens audzēknis jūtas pieņemts, novērtēts un iedrošināts.

Lielu iespaidu atstāja arī tas, kā Dortmund Musik darbojas kā visa pilsētas mūzikas izglītības ekosistēmas pamats. Viena institūcija aptver milzīgu izglītības spektru – no agrīnās bērnības līdz profesionālai sagatavošanai studijām augstskolā. Tas nodrošina gan nepārtrauktību, gan pārredzamību, gan iespēju izsekot audzēkņa attīstībai ilgtermiņā. Tika skaidri parādīts, kā viena skola var būt centrs visai muzikālajai pilsētas dzīvei, vienlaikus kalpojot kā platforma sabiedrības iekļaušanai.

Šī iekļaušana bija jūtama ne tikai vārdos, bet arī darbos. Īpaši aizkustināja pieredze vienā no klavieru stundām, kur grupas skaits tika samazināts, jo vienam audzēknim bija nepieciešama pastiprināta uzmanība. Skolotāja šo vajadzību meistarīgi integrēja kopējā nodarbībā, un vēl nozīmīgāk – pārējie audzēkņi neizrādīja ne neiecietību, ne neizpratni. Viņu attieksme bija labvēlīga, atbalstoša un vienkārši cilvēcīga. Redzējām, kā bērni no mazotnes tiek audzināti līdzdalībai dažādībā – nevis kā īpašā iekļaušanas programmā, bet kā normālā, saprotamā un pašsaprotamā uzvedībā.

Demokrātija šajā vidē nav prioritāte, tā ir norma. Nevienā redzētajā stundā vai sarunā nepieredzējām nevienu pazīmi par diskrimināciju, ksenofobiju, eidzismu vai seksismu. Visi tika uzrunāti ar cieņu, neatkarīgi no vecuma, izcelsmes vai uzskatiem. Katoļu ģimnāzijā, ko apmeklējām, mācījās arī citu konfesiju bērni – to skolotāja pieminēja pašsaprotami, bez uzsvēršanas vai lepnuma. Šāda attieksme iedvesmoja.

Mobilitātes laikā vācu kolēģu pieredze ar Yamaha mācību metodi rosināja mūs rīkoties arī praktiski – atgriežoties Latvijā, kopā ar Ventspils Mūzikas bibliotēku uzsākām mācību materiālu iegādi pūtēju nodaļas vajadzībām. Tas ir nozīmīgs solis, kas palīdzēs ilgtermiņā uzlabot gan nodaļas mācību kvalitāti, gan orķestra darbu.

Svarīgs aspekts ir arī projekta ilgtermiņa ietekme uz pašu dalībnieku sadarbību. Kopīgā pieredze, ieskaitot tiešsaistes sagatavošanos, ir radījusi uzticības atmosfēru, kas neizzūd līdz ar mobilitātes

beigām. Kolēģi turpina sadarboties, dalās idejās, komentē viens otra pieredzes, un šī savstarpējā uzticēšanās stiprina arī mūsu skolas iekšējo klimatu un komandas garu. Projektā izveidotās attiecības kļūst par ilgtermiņa profesionālās izaugsmes un inovāciju virzītāju.

Kopumā – šī mobilitāte ir radījusi arī man pašam būtisku izpratnes maiņu par to, cik dziļi mūsu profesionālās ievirzes skolu sistēma ir balstīta uz izcilības ideālu, nereti aizmirstot, ka mūzikai ir jābūt arī pieejamai, saprotamai un dziedinošai. Dortmundes pieredze apliecina, ka iespējams līdzvērtīgi kvalitatīvs un sabiedriski nozīmīgs izglītības modelis, kurā centrā ir cilvēks, nevis formālie rādītāji.

Ar pārliecību varu teikt – šis projekts ir stratēģiski nozīmīgs solis mūsu skolas attīstībā un izpratnes paplašināšanā.

Vineta Krūmiņa

Šajā mācību gadā no 22. līdz 26. septembrim man bija brīnišķīga iespēja piedalīties Erasmus+ mobilitātes programmā Dortmundes mūzikas skolā Dortmund Musik – vienā no lielākajām mūzikas skolām Vācijā. Tā ir īpaša struktūra, kas apvieno pilsētas kultūras un izglītības piedāvājumus kā pašvaldības uzņēmums.

Mobilitātes laikā guvu ļoti vērtīgu pieredzi, iepazīstot pilnīgi atšķirīgu muzikālās izglītības sistēmu nekā Latvijā. Dortmundes komanda mūs sagaidīja ārkārtīgi viesmīlīgi, un bija sagatavota plaša, saturiski bagāta un aizraujoša programma. Iepazināties ar skolas administrāciju, nodaļu vadītājiem, kā arī ieguvām ieskatu Dortmund Musik uzbūvē un darbības modeļos.

Īpaši mani uzrunāja programma „JeKits – katram bērnam instruments, deja, dziedāšana”, kuras saknes meklējamas Karla Orfa pedagoģiskajā darbībā un ieguldījumā bērnu muzikālajā izglītībā, izveidojot elementārās muzicēšanas programmu Schulwerk. Visi bērni, kas vēlas, var apgūt izvēlēto instrumentu un piedalīties elementārā muzicēšanā ansablī un orķestrī. Pedagogi strādā pēc vienotām Essential Elements (Yamaha) mācību grāmatām. Nodarbībās iesaistīts liels pedagogu skaits – vispirms bērni mācās mazās instrumentu grupās, pēc tam apvienojas un muzicē visi kopā orķestrī. Galvenais virzītājspēks ir prieks muzicēt, un tieši tas, manuprāt, ir iemesls, kāpēc Vācijā ir tik daudz amatieru orķestru – slavējama tradīcija.

Ļoti spilgti izjutu atšķirību pieejā: Dortmundē muzicēšana tiek uztverta kā process, ko izbauda, nevis kā galamērķis. Latvijā, profesionālajās skolās, bieži vien esam cieši saistīti ar izglītības programmām, vērtēšanas sistēmām un Valsts konkursu mūzikā, kas vairāk fokusējas uz rezultātu un kvalitāti. Bet tas ir arī saprotams, jo valsts maksā par audzēkņu izglītošanu. Turpretī Dortmundē mācības apmaksā vecāki, tikai pats pirmais gads JeKits programmā ir par velti. No 2. gada vecāki maksā gan par nodarbībām, gan par instrumenta īri.

Ļoti patika arī tas, ka instrumentu apguvei nav noteikts vecuma vai laika ierobežojums. Tas sasaucas ar mūžizglītības ideju, kas, manuprāt, nākotnē kļūs arvien aktuālāka.

Es patiesi vēlētos, lai arī Ventspils Mūzikas vidusskola nākotnē varētu piedāvāt pieaugušo izglītības programmas instrumentu apgūvē, jo tā būtu iespēja daudz plašākai sabiedrības daļai izjust muzicēšanas prieku.

Vēl būtu ieviešama prakse, ka audzēknis var izvēlēties dažādus moduļus (stundu skaitu nedēļā). Ja ir spējīgs audzēknis, mīl savu instrumentu un ir gatavs strādāt, būtu noderīgs lielāks individuālo stundu skaits.

Mani galvenie ieguvumi, viesojoties Erasmus+ mobilitātes programmā ir:

Atšķirīgā pieeja muzicēšanai – Dortmundē uzsvars likts uz prieku un procesu, nevis tikai uz rezultātu un konkursiem, kā tas bieži ir Latvijā

Plaša sabiedrības iesaiste – nodarbības un orķestri pieejami visiem, neatkarīgi no vecuma; tiek veicināta amatiermūzikas tradīcija un mūžizglītība.

Inga Cīrule

MIKC „Ventspils Mūzikas vidusskola”

pedagoģes Ingas Cīrules atskaite

Erasmus+ darba vērošanas mobilitāte

sadarbības izglītības iestādē Dortmund Musik Education

No 22.09.2025. līdz 26.09.2025. Mākslu izglītības centra “Ventspils Mūzikas vidusskola” pedagogu sastāvā piedalījos Erasmus+ mobilitātes programmā Vācijā.

Piedaloties Erasmus+ projektā, mērķis bija iepazīties ar Eiropas mūzikas izglītības sistēmu:

Dortmund Musik Education 7 departamentu (izglītības programmu) pieredzi;

iepazīt Dortmund Musik Education sadarbības pieredzi ar vispārējās izglītības iestādēm;

labās prakses piemēri – vērot dažādu mācību priekšmetu un ansambļu stundas;

iegūt pieredzi par iekļaujošās izglītības praksi, starpdisciplināro pieredzi;

veidot sadarbības tīklu.

Mobilitātes pasākuma rezultāti – priekšlikumi, secinājumi:

Dortmund Musik Education izglītības sistēma iekļauj 7 departamentu (izglītības programmu) apmācību-

Attīstības skola- bērniem no 6 mēnešu līdz 6 gadu vecumam, kur bērni gūst savu pirmo muzikālo pieredzi;

JeKits 4 gadu programma, kur pirmajā mācību gadā bērniem ir iespēja iepazīties ar visiem mūzikas instrumentiem, no otrā mācību gada bērni apgūst konkrētu instrumentu nelielās grupās un piedalās orķestra nodarbībās;

Mūzikas skola – iespēja izvēlēties apgūt vienu no 30 mūzikas instrumentiem, piedalīties dzirdes treniņa nodarbībās, apgūt kompozīciju un muzicēt vienā no 40 kolektīviem.

Sagatavošanas apmācība un Baroka akadēmija – papildus instrumenta apguvei, tiek apgūta mūzikas teorija; audzēkņiem iespēja darboties orķestros.

House of Pop- apvieno popa un roka mācīšanas metodes, producēšanu, dziesmu sacerēšanu, aktīvu dalību konkursos. Sadarbība ar Academy of Contemporary Music at the University of Central Oklahoma.

Excellence- studiju process sagatavo audzēkņus augstskolai. Šajā studiju posmā ir iestājpārbaudījumi un noslēguma pārbaudījumi.

Digital Music- programma balstīta jaunos sasniegumos un attīstībā. Šī departamenta rezultāti vērojami konkursos, džeza pasākumos, kurus apmeklē ap 20000 klausītāju gadā.

Dortmund Musik Education sadarbības pieredze ar vispārējās izglītības iestādēm:

Lai īstenotu izglītības programmas, Dortmund Musik Education sadarbojas ar 68 vispārējās izglītības skolām. Pedagoģiskais personāls- 160 skolotāji un 30 administratīvie darbinieki. Šī sadarbība ir veiksmīga, kā rezultātā bērni un audzēkņu vecāki ir gandarīti par rezultātu – apgūtā instrumenta spēles prasmi un prieku muzicēt orķestros.

Labās prakses piemēri- vērot dažādu mācību priekšmetu un ansambļu stundas:

JeKits 2. mācību gadā, apgūstot instrumentu spēli, audzēkņi darbojas nelielās grupās. Pedagoģi, izvēloties konkrētas apmācību metodes, veiksmīgi panāk audzēkņu aktīvu darbošanos stundā un iecerēto rezultātu. Jāatzīmē, ka audzēkņi darbojas ar prieku.

Ansambļu un orķestra stundu mērķis ir kopēja muzicēšana, muzicēšanas prieks.

Iekļaujošās izglītības labās prakses:

Projekta laikā iepazīs ar iekļaujošās izglītības metodēm, kas ļauj mācību procesā integrēt audzēkņus ar īpašām vajadzībām. Mācību stundā, kurā piedalījās 5 audzēkņi, apgūstot klavierspēli, audzēknei ar kustību traucējumiem bija iespēja individuāli muzicēt uz digitālajām klavierēm. Pedagoģam ir iespēja panākt pozitīvu rezultātu, audzēkņi veiksmīgi integrējot sabiedrībā.

Starpdisciplinārā pieredze:

Vērojot labās prakses piemērus, orķestra stundas ir rezultāts starpdisciplinārai pieredzei- audzēkņi atskaņoja skaņdarbus, ko instrumenta spēles stundās ir apguvuši kopā ar instrumenta spēles pedagoģu. Orķestra mēģinājuma laikā instrumenta spēles pedagoģi muzicēja orķestrī, atbalstot audzēkņus un pārliecinoties par vienādām izvēlētajām mācību metodēm ar orķestra diriģentu, skaņdarba interpretācijā.

Sadarbības tīkla veidošana:

Iepazīstoties ar Dortmund Musik Education izglītības programmām, tika plānota veiksmīga turpmākā sadarbība starp Dortmund Musik Education un MIKC „Ventspils Mūzikas vidusskola”. Tiks veidotas skaņdarbu aranžijas, apgūtas programmas un organizēti sadraudzības koncerti, piedaloties ansambļiem un orķestriem.

Projekta rezultāti / secinājumi:

Ar Dortmund Musik Education izglītības programmām tiks iepazīstināti metodisko komisiju dalībnieki un administrācija. Mobilitātes ieguvumi tiks izmantoti skolas attīstībā.

Mobilitātes pieredze ir pozitīva ierosme izvērtēt Dortmund Musik Education mūzikas izglītības sistēmu, izmantot labās prakses piemērus, pedagoģiskās metodes, atbilstoši mūsdienu sabiedrības vajadzībām.

Inga Aulmane

Komandējuma atskaite

Par dalību Erasmus+ projekta mobilitātē “Dortmund Musik”

Norises laiks: 2025. gada 22.–26. septembris

Vieta: Dortmunde, Vācija

Dalībnieks: Inga Aulmane, Bibliogrāfijas pedagogs un Mūzikas bibliotēkas vadītāja

Institūcija: Ventspils Mūzikas vidusskola

Mobilitātes mērķis un motivācija

Dalībai Erasmus+ mobilitātē pieteicos kā Ventspils Mūzikas vidusskolas Bibliogrāfijas pedagogs un Mūzikas bibliotēkas vadītāja, kas sniedz pakalpojumus arī mūzikas skolas vajadzībām. Mani interesēja trīs aktuāli mūsdienu izglītības un kultūras politikas virzieni – Zaļais kurss, digitalizācija un iekļaujoša attieksme mūzikas izglītības procesā.

Mobilitātes laikā bija iespēja iepazīties ar Dortmundes Mūzikas skolas (Dortmund Musik) pieredzi šo jautājumu ieviešanā praksē, kas sniedza vērtīgas atziņas turpmākam darbam un iestādes attīstībai.

Dortmund Musik pirmā jaunās paaudzes mūzikas skola. Kopš 2023. gada janvāra tā nepārtraukti attīstās, tostarp septiņas nodaļas ir atspoguļotas jaunā ārējā dizainā, kas saņēmis balvu German Brand Award zīmola/mārketinga kategorijās. Dortmundes Mūzikas skola kļuva par Dortmund Musik! Spēcīga zīmolvedība skolai palīdz skaidri definēt savu identitāti un vērtības, veidojot uzticību un atpazīstamību ārējā vidē, vienlaikus stiprinot piederības sajūtu, motivāciju un kopīgu mērķa izjūtu iekšējā komunikācijā.

Digitalizācija un autortiesību ievērošana

Viens no nozīmīgākajiem novērojumiem bija Dortmund Musik sistēma attiecībā uz nošu materiālu digitalizāciju un kopēšanu, ievērojot autortiesību normas.

Lai legāli varētu izmantot kopētus nošu materiālus mācību procesā, skola ir iegādājusies GEMA licenci.

GEMA (Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte) ir Vācijas autoratlīdzību pārvaldības organizācija (autortiesību aģentūra), kas nodrošina, lai mūzikas autori un izdevēji saņemtu atlīdzību par savu darbu izmantošanu.

Šī licence Dortmund Musik skolai izmaksā aptuveni 70 000 eiro gadā, un maksas apmērs ir atkarīgs no iestādes lieluma. Licence dod tiesības kopēt notis mācību procesam un izmantot tās koncertdarbībā. Tomēr, īpaši nozīmīgiem koncertiem, joprojām tiek iegādāti pilni nošu komplekti katram instrumentam, lai nodrošinātu kvalitatīvu un legālu repertuāra izmantošanu.

Notis tiek glabātas fiziskos arhīvos (skapjos skolā), un tiek pievērsta uzmanība tam, lai atkārtota kopēšana netiktu veikta lieki – tiek veicināta materiālu atkārtota izmantošana.

Digitālajā formātā notis glabājas katra pedagoga planšetdatorā, kurus pedagogiem ir piešķīrusi pilsētas pašvaldība. Ir izveidota arī digitāla platforma “smartmusicschule”, kas nodrošina iespēju pedagogiem savstarpēji dalīties ar nošu materiāliem.

Skola neizmanto specializētās digitālās nošu planšetes (e-ink planšetes vai digital sheet music readers), jo to iegāde šobrīd būtu pārāk dārga tik lielai izglītības iestādei. Daži pedagogi tās ir iegādājušies personīgai lietošanai. Skolas vadība uzskata, ka šī tehnoloģija kļūs pieejamāka nākotnē, un tad būs iespējams to ieviest plašāk.

Šobrīd skola nenosaka limitus kopējamo nošu daudzumam, bet par to sākusi domāt, lai samazinātu izdevumus un nodrošinātu ilgtspējīgu materiālu izmantošanu, kā arī veicinātu efektīvāku digitālo un fizisko nošu resursu pārvaldību. Kā viens no risinājumiem tiek apsvērta iespēja piešķirt pedagogiem un studentiem elektronisku karti, ko izmanto kopētājā, ar noteiktu kopēšanas limitu.

Iekļaujoša attieksme un izglītības pieejamība

Iekļaujošā pieeja Dortmund Musik ir nevis atsevišķs projekts, bet gan skolas darbības pamatprincips. Skolas mērķi un struktūra veidoti tā, lai mūzikas izglītība būtu pieejama visām vecuma grupām un sociālajām grupām – bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem (tai skaitā mūžizglītības ietvaros).

Skola apvieno interešu izglītību un profesionālo izglītību, nodrošinot plašu izvēles spektru – no bērnu pirmās iepazīšanās ar mūziku līdz profesionālai sagatavotībai mūziķa karjerai.

Īpaši iekļaujoša ir JeKits programma, kuras devīze ir “Katram bērnam savu instrumentu, deju vai dziedāšanu”. Šī programma ļauj apgūt mūziku jau bērnudārzos un skolās, profesionālu mūzikas skolas pedagogu vadībā, ar iespēju vēlāk turpināt apmācību profesionālajā mūzikas skolā. Programmu daļēji finansē valsts un pašvaldība, daļēji vecāki.

Skola piedāvā arī džeza akadēmiju un mūzikas tehnoloģiju programmu (digitālā un elektroniskā), nodrošinot iespēju izvēlēties mūzikas virzienu atbilstoši katra interesēm un spējām.

Mobilitātes laikā bija vērojams, ka iekļaušana tiek īstenota praksē, nevis tikai deklarēta dokumentos – īpaša uzmanība tiek pievērsta vecuma, dzimuma, etniskās izcelsmes daudzveidībai un personām ar īpašām vajadzībām. Ja klasē mācās bērns ar īpašām vajadzībām, tiek pielāgota pedagogu pieejamība un samazināts bērnu skaits klasē, lai nodrošinātu kvalitatīvu mācību procesu un individuālu atbalstu. Tas, ka skola definējusi, ka mūzika ir ceļš, ļauj mācību procesu un komunikāciju ar audzēkņiem veidot bez emocionāla spiediena uz rezultātu, attīstot muzicēšanas prieku un iekšēju motivāciju. Tādējādi mācīšanās kļūst par pašizpaušmes un izaugsmes procesu, nevis tikai ceļu uz sasniegumiem. Tie, kuri neizvēlas profesionāla mūziķa karjeru, labprāt turpina individuālas nodarbības un muzicē orķestros visa mūža garumā, saglabājot saikni ar mūziku un skolu kā nozīmīgu personīgās dzīves un identitātes daļu.

Secinājumi un ieteikumi

Dalība projektā sniedza nozīmīgas atziņas par:

autortiesību ievērošanas un digitalizācijas līdzsvarošanu izglītības procesā;

ilgtspējīgu pieeju digitālo resursu attīstībā, ievērojot finansiālās iespējas;

iekļaujošas pieejas integrēšanu skolas struktūrā un pedagoģiskajā darbā;

zīmolvedības nozīmi izglītības iestādes identitātes un komunikācijas stiprināšanā.

Iegūtā pieredze būs noderīga, plānojot digitālo resursu attīstību, nošu krājumu pārvaldību un iekļaujošas prakses veicināšanu mūsu mūzikas bibliotēkā un saistītajās izglītības programmās. Tā sniedz arī ierosmi turpmāk domāt par iestādes vizuālās identitātes un komunikācijas stiprināšanu, kā

arī par sadarbības formām starp pedagogiem, lai veicinātu zināšanu apmaiņu un mūsdienīgu pieeju mācību procesā.

Dalība mobilitātē veicināja profesionālo izaugsmi, paplašināja redzesloku un apstiprināja, ka pārmaiņas mūzikas izglītībā iespējamas, ja tiek saskaņotas vērtības, stratēģija un ikdienas prakse.

Toms Poišs

Dortmund Musik NRW – Nordrhein-Westfalen

Novērojumi:

Pirmkārt, es uzskatu, ka šī bija brīnišķīga iespēja iepazīties ar mūzikas izglītību Rietumeiropas valstī, lai tiešām ar savām acīm redzētu, kā tad izglītības process notiek, nevis tikai no nostāstiem vai internetā pieejamās informācijas. Protams, ka jāņem vērā daudz faktoru, lai vispār ķertos pie jebkādiem salīdzinājumiem ar mūsu izglītības sistēmu. Tie ir - ekonomiskā situācija valstī (algu līmenis), finansējuma modelis, izglītības modeļa vēsturiskā veidošanās, nemaz nerunājot par Latvijā piedzīvotajiem 50 padomju okupācijas gadiem.

Dortmunde ar apmēram 600 000 iedzīvotājiem ir vairāk salīdzināma ar Rīgu (800 000+ iedzīvotāju) nevis Ventspili (30 000), tātad Dortmund Musik kā organizācija būtu pielīdzināma tam, ja gandrīz visas Rīgas bērnu mūzikas skolas un mūzikas vidusskolas, mūzikas interešu izglītību apvienotu vienā organizācijā (protams, vairākās lokācijās, bet ar vienu centrālo administrāciju), plus tiktu piesaistīta arī mūzikas nodarbību organizēšana vispārizglītojošajās skolās un bērnudārzos. Tad, es pieņemu, ka iesaistīto audzēkņu skaits būtu vismaz 24 000 kā Dortmundē, un iespējams, vēl augstāks. Jāsaka, ka darbinieku skaits - 200, gan ir salīdzinoši neliels uz tik milzīgu audzēkņu skaitu. Tas izskaidrojams ar to, ka daudz nodarbību tiek organizēts grupās, un darbinieki strādā vairākās lokācijās. Un viņu vidējais atalgojums par pilnu slodzi ir apmēram 4 x lielāks, kā pie mums.

Ventspils Mūzikas vidusskola kaut kādā mērā aptver lielāko daļu mūzikas izglītības funkciju Ventspilī, un 500 audzēkņu pret pilsētas iedzīvotāju skaitu (sanāk 1,6 %) priekš Latvijas vidējā ir ļoti labs rādītājs. Taču Dortmundē tas sanāk apmēram 4%, kas noteikti izskaidrojams ar to, ka viņu mūzikas nodarbībās ir iesaistīti pilnīgi visu vecumu mūziku apgūt gribošie, tai skaitā seniori, nevis tikai bērni un jaunieši. Tātad tiek realizēts mūzizglītības modelis, kur cilvēki izvēlas apgūt mūziku un muzicēt kā hobijs. Ja mēs pieskaitītu visus Ventspils amatierkoros un vispārizglītojošo skolu koros, tad šis procents būtu augstāks, taču jāņem vērā, ka tad arī realizētais modelis šajos kolektīvos ir stipri atšķirīgs un atkarīgs no katra kolektīva un tā "jumta" organizācijas - tas tad arī nosaka koncertu daudzumu, nodarbību veidu un tā tālāk.

Par cik mans darba lauks šobrīd ietver mūzikas vidusskolu, tad izklāstīšu savus novērojumus par struktūrvienības Glen Buschmann Jazz Academy novēroto. Šajā līmenī, ko sauc par "Excellence" vai Izcilības līmeni, studenti gatavojas tālākām studijām augstskolā vai jau ar profesionālām ambīcijām kļūt par strādājošiem, profesionāliem mūziķiem. Pašos pamatos mācību procesā ir ļoti daudz līdzību ar VMV realizēto programmu - ir galvenā instrumenta individuālās stundas, ir izvēles instrumentu stundas, ir teorijas un dzirdes treniņa stundas, ir ansambļi un bigbends. Taču atšķirīgs ir tas, ka šīs mācības ir papildus iegūstamai vidējajai vai augstākajai izglītībai, tātad tiek organizētas pēcpusdienās un vakaros, un ir par maksu, bez atlaides gadā izmaksājot apm. 2000 Eur. Tas, protams, ir līdzfinansējums, jo Dortmund Musik pamatfinansējums ir no Nordrhein Westfalen reģiona budžeta. Dzirdētais studentu sniegums kopumā ir pielīdzināms Latvijas mūzikas vidusskolu spējīgāko džeza studentu līmenim. Simpātiska šķiet pieeja, kur nākotnes topošajiem džeza mūziķiem tiek nodrošināts atsevišķs "Masterclass" ansamblis, lai tie vēl labāk varētu sagatavoties tālākajām profesionālajām gaitām. Vērojām gan individuālās stundas, gan bigbenda mēģinājumu, un iepazīnāmies ar akadēmijas vadītāju Uwe Platt, kurš dalījās pieredzē.

Liels bonuss ir tas, ka šajā pašā ēkā, turpat kaimiņos atrodas Dortmundes džeza klubs Domicil, ar lielisku interjeru un akustiku, kur jaunažiem mūziķiem ir lieliska iespēja apmeklēt augstas klases mākslinieku koncertus, kā arī pašiem iegūt praksi, uzstājoties iknedēļas Jam Session. Apmeklējām klubu tieši pirmdienas džema sesijā, un arī šeit par lielu prieku redzējām, ka piedalījās ļoti dažādu vecumu mūziķi, no 15 līdz 80 gadu vecumam. Savukārt citā vakarā, kad tur notika Jakob Manz Project koncerts, tad izrādījās, ka klubam ir ne tikai mazā telpa ar 100 cilvēku ietilpību, bet arī lielā zālē, kur mierīgi var ietilpt pat 300 cilvēku. Bija redzams, ka džezs šeit ir cieņā jau sen (klubs eksistē jau vairāk kā 40 gadus), publika bija atsaucīga, ieinteresēta un redzams, ka zina uz ko nāk un kāpēc. Varbūt tas ir minējums, bet vai nav tā, ka vācu realizētā izglītības sistēma daudz labāk sagatavo izglītotu koncertu publiku? Kura caur mūzikas mācībām to ne tikai savam priekam spēlē, bet arī apmeklē koncertus, tādējādi atbalstot profesionālas džeza mūzikas norises. Un, ka mūsu valstī izteikti profesionalizētā bērnu skolu sistēma var novest pie "visu vai neko" scenārija - vai nu esmu profesionālis, vai arī metu nopietnai mūzikai mieru un par akadēmiskajiem, džeza vai tml. intelektuālas mūzikas koncertiem neinteresējos.

Runājot par pārējā laikā novēroto - bija lieliski redzēt, kā izdevies ieviest un integrēt muzicēšanas pamatu ieviešanu vispārējās izglītības skolās, it īpaši par to, ka tiek apgūti ne tikai dažādu instrumentu spēles pamati, bet arī notiek orķestrīša nodarbības, kurās bērni darbojas ar prieku un interesi. Tam, protams, nepieciešama pamatīga materiālā bāze, lai nodrošinātu bērnus ar nepieciešamajiem instrumentiem, bet ticu, ka ne visiem kora muzicēšanas forma ir piemērotākā, un instrumentālā mūzika tomēr sniedz atšķirīgu muzicēšanas pieredzi. Gan jau, ka mūsu valsts skolās tas nav populāri materiālo apstākļu dēļ, un tāpēc tiek realizēts tikai dažās privātajās skolās.

Secinājumi un ieteikumi.

Kopumā ir ļoti daudz lietu, no kā varam mācīties. Protams, par cik mūsu skola ir valsts skola, tad tādas globālākas lietas kā finansējuma modelis ir atkarīgs no kopējo valsts institūciju nolemtā, arī pašreizējais interešu izglītības statuss mūzikā, un tas, kā to apmaksā, šobrīd rada lielus sarežģījumus, lai to ieviestu - un tādējādi grūti būtu izvērst programmas senioriem, vai piesaistīt parasto vidusskolu audzēkņus. Jāpiebilst, ka ir atsevišķas lietas, kurās mūsu nodaļā esam, iespējams, pat priekšā, izmantojot mūsu daudz mazākos apjomus un elastību. Tehnoloģiskais aprīkojums ir līdzvērtīgs vai pat plašāks, mums ir skaņu inženieru un gaismotāju programmas, ierakstu prakses (Dortmundē vēl mācību studija top), mūsu tehnoloģiju klase ir ar daudz plašākām iespējām veidot grupu nodarbības.

Specifiski VMV būtu vēlams pārdomāt par iespējām veidot savu kluba/koncertu platformu, kur saturu veidot gan no skolas veidotām norisēm, gan pieaicinot viesmāksliniekus. Ļoti labi izskatītos līdzīgs, labi izstrādāts zīmols - Ventspils Music, Ventspils Mūzika vai tamlīdzīgi, kā kvalitātes garants un atpazīstama vērtība gan pilsētā, gan ārpus tās. Būtu vērts izskatīt iespēju piesaistīt interešu izglītību, piemēram, instrumentu spēles pamati vidusskolniekiem, vai jau strādājošiem cilvēkiem, kā arī attiecīgie ansambļi. Ir pienācis laiks atkratīties no dažām krievu skolas tradīcijām, izvērtēt teorētisko un solfedžo priekšmetu kvalitāti un atbilstību to praktiskajam pielietojumam. Vajadzētu izskatīt vācu kolēģu lietoto metodiku, un iespējams, ka kaut ko no tā iespējams adaptēt mūsu apstākļos. Atsevišķās specialitātēs izskatīt iespējas ar mazākiem bērniem darboties grupās (pirmās klases), un uz individuālām stundām pārslēgties vecākās klasēs, vai arī ieviešot "izcilības" programmas elementus, individuāli plānot stundas tiem audzēkņiem, kam ir nopietnāki mērķi mūzikā, un tā ir galvenā ārpusskolas aktivitāte, nevis, ka tas ir interešu pulciņš, kam arī ir sava vieta un funkcija. Pārdomāt, vai vērtējumu, tehnisko ieskašu u.c. daudzums attaisno iegūto rezultātu, un vai nav tā, ka tiek realizēti

dubultie standarti - kur uz papīra ir profesionāli mācību plāni un programmas, bet rezultāti ir viduvēji, un bērniem negūstot labu pieredzi, neiegūstam arī amatiermūziķus un klausītājus.

Noteikti svarīgs solis uz priekšu mums jau ir šis brauciens, un ļoti ceru, ka tas ar šo un citiem partneriem regulāri abos virzienos notiks arī turpmāk. Reģionāli relatīvi ģeogrāfiski nošķirtā pilsētā, kāda ir Ventspils, šie braucieni ir īpaši vērtīgi, lai VMV attīstītos uz priekšu, un nenotiktu tikai “vārīšanās savā sulā”. Es ļoti šaubos, ka pašreizējā mūzikas izglītības sistēma būs mūžīga, un apskatot dažādus modeļus un iepazīstoties ar citu pieredzi, un ejot laikam līdzi, varam būt daudz gatavāki reformām un izdzīvot.

Kristīne Ozola

Atskaite par dalību Erasmus+ projekta “Ventspils Mūzikas vidusskolas starptautiskā prakse un pedagogu attīstība” darba vērošanas mobilitāti “Dortmund Musik”.

No 2025. gada 22. līdz 26. septembrim biju iesaistījies Erasmus+ projektā, kur kopā ar kolēģiem no MIKC “Ventspils Mūzikas vidusskola” apmeklējām Dortmundes mūzikas izglītības iestādi Vācijā “Dortmund Musik”. Mobilitātes mērķis bija pilnveidot pedagogu profesionālās kompetences, iepazīstot un gūstot priekšstatu par “Dortmund Musik” mūzikas izglītības sistēmas dažādajiem līmeņiem. Bija iespēja vērot Vācijas mūzikas pedagogu darba metodes dažādās skolās un bērnudārzā, pūtēju un stīgu orķestros, kā arī bigbendā, kas raksturo iekļaujošas mācīšanās praksi. “Dortmund Musik” veido septiņas dažādas nodaļas, kas aptver ļoti plašu mūzikas izglītības spektru – no agrīnās muzikālās izglītības apguves līdz pat pieaugušo dažādiem kursiem, kas paredzēti gan hobija, gan profesionālajai sagatavošanai un izaugsmei. Tātad pastāv un tiek nodrošināts plašs muzikālās izglītības piedāvājums visu vecumu cilvēkiem.

Trīs dienu garumā galvenās aktivitātes bija dažādu nodarbību vērošana, galvenokārt sākumskolas vecumposmā. Katoļu ģimnāzijā vērojām nodarbības dažādās pūšamo instrumentu spēles klasēs, kas notika audzēkņu skaita ziņā nelielās klasēs, pēc kurām bija arī orķestra nodarbība, kur piedalījās visi iepriekš redzētie audzēkņi un skolotāji. Devāmies arī uz citu mūzikas skolas ēku, kur tikām iepazīstināti ar stīgu instrumentu spēles dažādiem skolotājiem un mācību procesu tajā. Vakarpusē bija iespēja vērot bigbenda mēģinājumu. Otrajā dienā bija iespēja vērot nodarbību bērnudārzā, kā arī klavierspēles un orķestra spēles nodarbību skolā, kuru vadīja Aiga Muller – viena no mobilitātes vadītājām. Trešajā dienā iepazīnām Dortmundes pilsētas vēsturi ekskursijā pa pilsētas centru. Un bija iespēja vērot pūtēju orķestra mēģinājumu. Par mūzikas skolu izglītības vēsturi Vācijā un konkrētās skolas vēsturi un darbības virzieniem tikām iepazīstināti “Dortmund Musik” pārstāvju sagatavotajā prezentācijā mobilitātes pirmajā dienā. Pieredzes apmaiņa noritēja kopējās diskusijās, jo bija iespēja novēroto pārrunāt, noskaidrojot interesējošos jautājumus.

Mūzikas izglītības sistēmas organizācija Latvijā un Vācijā atšķiras, kas lika aizdomāties par pozitīvām iezīmēm gan pie mums, gan Dortmundes mūzikas izglītības sistēmā un salīdzināt tās.

Pirmkārt, skola darbojas kā pilsētas mūzikas skola, galvenokārt ārpusklašu muzikālās izglītības nodrošināšanā. Tas nozīmē – skola pieder pašvaldībai (Dortmundes pilsētai) un tiek finansēta no pilsētas budžeta. Tā darbojas līdzīgi kā Latvijā “interesu izglītības” skolas, bet ar daudz plašāku tīklu un resursiem. Mērķis nav tikai profesionālu mūziķu sagatavošana (kas ir Latvijas mūzikas skolu izglītības sistēmas pamats un ir sistemātiska profesionāli ievirzīta izglītība), bet vispārējās kultūras un muzikālās dzīves stiprināšana pilsētā. Mūzikas izglītība ir papildus izglītība, kuru bērni, jaunieši vai pieaugušie apmeklē brīvprātīgi pēc skolas vai darba, ar iespēju padziļināti apgūt instrumentu spēli vai dziedāt, kā arī muzicēšanu ansambļos un orķestros. Dortmundē tas ir integrēts caur bērnudārziem un skolām, jo pastāv vairāk nekā 100 mācību vietas, uz kurām skolotāji iet mācīt instrumentu spēli.

Muzikālā izglītība Dortmundē nav daļa no obligātās izglītības, līdz ar to nav centralizēta valsts eksāmenu sistēma. Mūziku var mācīties hobija līmenī vai nopietni gatavoties profesionālai karjerai, bet izvēle ir audzēkņa ziņā. Un pozitīvais - skatuves pieredze caur dalību ansambļos un orķestros. “Dortmund Musik” ir kā pašvaldības kultūras un mūzikas centrs bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem, kas dod iespēju mācīties mūziku gan tiem, kas grib profesionāli attīstīties, gan tiem, kas grib muzicēt prieka pēc. Latvijā mūzikas skolu izglītības sistēmas mācību programmas ir noteiktas ar valsts standartiem, kas ir neelastīga hobija pieejai. Pie mums mūziku ir iespējams apgūt bērniem un

jauniešiem (līdz 18 gadiem), tomēr nav iespēju pieaugušajiem. “Dortmund Musik” priekšrocības ir elastība, daudzveidība, pieejamība visiem vecumiem, plašs apgūstamo mūzikas stilu klāsts, praktiska uzstāšanās pieredze. Latvijas mūzikas skolu priekšrocības ir stabila, akadēmiska izglītība ar spēcīgu pamatu, kas nodrošina profesionālismu šajā jomā.

Uzskatu, ka pieaugušo izglītības iespējas būtu sekmējamas arī Latvijā, padarot to pieejamu caur mūzikas skolu pedagogiem, kas ir profesionāli kvalificēti speciālisti. Šobrīd tāda iespēja nepastāv – ja ir vēlēšanās apgūt instrumentu spēli, pastāv iespēja to darīt tikai privāti. Novērotais Dortmundes dažādajos kolektīvās muzicēšanas veidos (orķestros un bigbendā) liecina par pozitīvu pieredzi, kur sastopas dažādu vecumu un dažādu profesiju pārstāvji, kas liecina par ieinteresētību un prieku līdzdarboties kopīgā muzicēšanā.

Esmu guvusi ieskatu citādā, atšķirīgā mūzikas apmācības sistēmā, kas ļāva pārdomāt un salīdzināt pieejas mūzikas apgūvē.

Esmu guvusi pozitīvu pieredzi, kas rosina dažādot savas metodiskās pieejas ikdienas mācību darbā.

Emīls Fricis Bogdanovičs

Labās prakses atskaite

Par sadarbību starp Ventspils Mūzikas vidusskolu un Dortmundes Mūzikas skolu.

Šīs atskaites mērķis ir dokumentēt un analizēt sadarbības pieredzi starp Ventspils Mūzikas vidusskolu un Dortmundes Mūzikas skolu, īpašu uzmanību pievēršot pedagoģiskajām metodēm, personāla motivācijas sistēmām un skolēnu mācību procesa organizācijai. Atskaite sagatavota ar mērķi identificēt labās prakses elementus, kas varētu būt izmantojami Latvijas mūzikas izglītības sistēmas pilnveidē.

Latvijas mūzikas izglītības programmās būtiska nozīme joprojām ir tehniskajām ieskaitēm un eksāmeniem, kas bieži rada paaugstinātu psiholoģisko slodzi un mazinātu skolēnu motivāciju. Šāda prakse nereti kavē bērnu radošās iniciatīvas attīstību un rada negatīvu priekšstatu par mācību procesu. Salīdzinājumam, vairākās Eiropas valstīs, tostarp Vācijā, tiek ieviestas atvērtākas pieejas, kurās mācību process tiek balstīts uz pozitīvu motivāciju un praktisku pieredzi.

Dortmundes Mūzikas skola demonstrē vairākus uzskatāmus piemērus, kas atbilst labajai praksei:

- Mācību procesa elastība – skolā netiek izmantoti termini “tehniskā ieskaite” vai “eksāmens”; vērtēšana tiek balstīta uz skolēnu publiskajām uzstāšanās, koncertdarbību un radošiem projektiem.
- Pedagogu motivācija – konkurētspējīgs un motivējošs atalgojuma modelis nodrošina pedagogu profesionālo stabilitāti un ieinteresētību mācību procesa kvalitātē.
- Starptautiskā dimensija – Erasmus+ programmas aktīva izmantošana ļauj pedagogiem regulāri pilnveidot profesionālās prasmes un gūt pieredzi citās valstīs.

Ventspils Mūzikas vidusskola īsteno vairākas iniciatīvas, kas stiprina pedagoģisko darbu un kolektīva vienotību:

- Pedagogu saliedētība – tiek organizēti kolektīva saliedēšanas pasākumi, diskusijas un kopīgas aktivitātes, kas sekmē atklātu komunikāciju un savstarpēju atbalstu.
- Sadarbība ar ārvalstu partneriem – Dortmundes pieredze ļāvusi apzināt alternatīvus mācību modeļus, kas potenciāli varētu tikt pielāgoti Latvijas apstākļiem.

Kopīgās aktivitātes un pieredzes apmaiņa starp abām skolām sniegusi vairākus būtiskus ieguvumus:

- skolotāji ieguvuši jaunas atziņas par pedagoģisko pieeju dažādību Eiropā;
- skolēni guvuši motivāciju mūzikas izglītības uztverē kā radoša procesa, nevis pārbaudījumu kopuma;
- ir iedibināts pamats ilgtermiņa partnerībai starp abām izglītības iestādēm.

Secinājumi:

Latvijas mūzikas izglītības sistēmai ieteicams apsvērt iespēju samazināt tehnisko ieskaīšu un eksāmenu nozīmi, priekšroku dodot koncertdarbībai un radošiem projektiem.

1. Nepieciešams stiprināt pedagogu motivācijas sistēmu, tostarp nodrošinot konkurētspējīgu atalgojumu un profesionālās pilnveides iespējas.

2. Turpināma starptautiskā sadarbība, īpaši Erasmus+ programmas ietvaros, kas sniedz tiešu ieguldījumu pedagogu un skolēnu profesionālajā izaugsmē.

Vēlos pateikt paldies MIKC Ventpils mūzikas vidusskolai par uzaicinājumu uz šo braucienu. Ar lielāko prieku piedalīšos nākamajos apmaiņas braucienos, jo šī pieredze ir ļoti nozīmīga mūsu skolas, skolu nodaļu, pedagogu un audzēkņu attīstībai.

Jēkabs Macpans

Direktors

MIKC “Ventspils Mūzikas vidusskola”

Erasmus+ darba vērošanas mobilitāte “Dortmund Musik”

22.09.2025. – 26.09.2025.

Dortmundes vizītes laikā man bija iespēja padziļināti iepazīt ne tikai Dortmund Musik kā iestādi, bet arī plašāku Vācijas mūzikas izglītības sistēmas kontekstu, ar kuru mūs iepazīstināja gan skolas direktors, gan finanšu un administrācijas pārstāvji.

Mūsu sarunās tika aplūkoti abu skolu darbības principi – it īpaši koncentrējamies uz izglītības modeļiem un finansējuma sistēmām. Būtiski, ka “Dortmund Musik” darbojas interešu izglītības ietvaros un balstās uz uzņēmējdarbības un mūžizglītības principiem. Skola nav piesaistīta konkrētai vecuma grupai – izglītību tajā var iegūt jebkurš, neatkarīgi no vecuma, sagatavotības vai iepriekšējās pieredzes. Vērtēšana nenotiek – nav ne centralizēto eksāmenu, ne formālu pārbaudījumu vai atzīmju sistēmas.

Šī pieeja ļoti būtiski atšķiras no Latvijas profesionālās ievirzes modeļa, kur mācību process ir cieši saistīts ar vērtēšanu, profesionālo kompetenču attīstību un skaidri noteiktu izglītības standartu ievērošanu. Tādēļ man šī vizīte ļāva uz mūzikas izglītību paskatīties no citas – mazāk reglamentētas, bet ļoti jēgpilnas – puses.

Īpaši nozīmīgs man bija novērojums, kā vācu kolēģi spēj strukturēt izglītības procesu nevis ar prasību palīdzību, bet ar metodisku un caurspīdīgu pieeju, kurā ir skaidrs, ko pedagogs māca, kāpēc viņš to dara un kāds ir katra vingrinājuma mērķis. Tā ir cita – ļoti iedarbīga – izglītības filosofija, kas neuzstāj uz profesionalitāti kā galveno mērķi, bet gan uz mūzikas mīlestības audzināšanu. Šī pieeja ļauj cilvēkiem saglabāt attiecības ar mūziku visu dzīvi, neizjūtot spiedienu kļūt par profesionāli.

Šī pieredze man, kā izglītības iestādes vadītājam, ir īpaši vērtīga. Tā ļāva apzināt alternatīvus ceļus izglītības ilgtspējas nodrošināšanai un sabiedrības iesaistei kultūras procesos. Dortmund Musik darbojas kā kultūras platforma visai pilsētai – ar septiņiem departamentiem, kas aptver plašu mūzikas izglītības spektru no agrīnās bērnības līdz studiju sagatavošanai augstskolās. Skola sadarbojas ar vairāk nekā 60 vispārizglītojošām iestādēm, nodrošinot mūzikas klātbūtni bērnudārzos, skolās un vietējās kopienās. Tā ir spēcīga izglītības ekosistēma, ko veido pedagoģiskā kvalitāte, metodiskā konsekvence un skaidra vīzija par izglītības nozīmi sabiedrībā.

Secinājums pēc pieredzes apmaiņas – Dortmundes modelis var kalpot par piemēru ilgtspējīgas, daudzveidīgas un sabiedrībai atvērtas mūzikas izglītības attīstībai. Iespējams, arī Latvijā profesionālajām skolām nākotnē nāksies izvērtēt līdzīgu principu ieviešanas iespējas, ja vēlamies saglabāt mūzikas izglītības pieejamību, aktualitāti un dzīvotspēju plašākā sabiedrības kontekstā.

Vizīte bija arī iespēja padziļināt profesionālo saikni ar vācu kolēģiem. Sākotnēji mobilitātei gatavojamies, organizējot vairākas digitālas tiešsaistes sesijas, kas aizvietoja tradicionālo sagatavošanas vizīti. Tieši šī sadarbības kultūra – gan pirms, gan pēc mobilitātes – ir viens no būtiskākajiem šī projekta ieguvumiem. Kolēģu savstarpējā uzticība un saikne ir kļuvusi stiprāka, savstarpējā sadarbība – jēgpilnāka, un kopīgais darbs – daudzspējīgāks.

Dainis Brauns

Labās prakses apraksts Erasmus+ mobilitātē Vācijā (Dortmund Musik)

Ievads

Erasmus+ darba vērošanas mobilitātē Dortmundē piedalījos kā MIKC “Ventspils Mūzikas vidusskolas” pūtēju un sitaminstrumentu nodaļas vadītājs, pūtēju orķestra diriģents un mākslinieciskais vadītājs. Ikdienas darbā regulāri strādāju ar dažāda vecuma un sagatavotības līmeņa audzēkņiem – gan profesionālās ievirzes izglītībā, gan interešu izglītības programmās. Tas prasa elastīgas pieejas kolektīvajā muzicēšanā, repertuāra izvēlē un mācību procesa organizēšanā.

Mobilitātes mērķis bija gūt jaunas atziņas par individuālo un kolektīvās muzicēšanas organizēšanu, iepazīt Vācijas kolēģu pieredzi sadarbībā starp dažāda veida izglītības iestādēm.

Vērojumi Dortmundē

Dortmundē vēroju, kā vācu kolēģi “Dortmund Musik” sistēmā organizē gan individuālo, gan kolektīvo muzicēšanu dažādos vecuma posmos – sākot no iesācējiem līdz jauniešiem un pieaugušajiem. Katram līmenim ir skaidri definēti mērķi, repertuārs un prasības, vienlaikus saglabājot dalībnieku motivāciju un muzikālo kvalitāti.

Dalībniekiem ir iespēja brīvi izvēlēties savu instrumentu un sev interesējošās mācību programmas (teorija, papildu klavieres, dažāda veida orķestri u. tml.).

Par izvēlēto programmu dalībnieks attiecīgi arī maksā. Ir iespējams muzicēt mūžīgi vienā līmenī savam priekam, taču vienlaikus pastāv iespēja izvirzīt augstākus mērķus un pakāpeniski attīstīties līdz profesionāla mūziķa līmenim. Sistēma ir elastīga un orientēta uz individuālajām vajadzībām – “Dortmund Musik” palīdz atrast piemērotus skolotājus vai pat atbilstošas izglītības iestādes.

Dortmundē ir vispārējās izglītības skolas, kurās pastāv mūzikas novirziens. Katram bērnam ir pieejams mūzikas instruments, un katrā klasē darbojas neliels orķestris. Katrai instrumentu grupai ir savs pedagogs, savukārt instrumenta spēle tiek apgūta nelielās grupās, izmantojot “Yamaha” skolas sistēmu. Skola nodrošina instrumentu, bet audzēknim pašam jāiegādājas “Yamaha” darba grāmata. Reizi nedēļā notiek nodarbības instrumentu grupās un reizi nedēļā – orķestra stunda. Orķestrim ir viens vai divi vadošie diriģenti, bet instrumentu grupu vadītāji aktīvi piedalās mēģinājumu procesā.

“Yamaha” skolas nošu materiālus plānots iegādāties arī mūsu skolā, lai izvērtētu šīs pieejas piemērotību, īpaši darbā ar iesācējiem.

Mūzikas instrumentu skolotāji, līdzīgi kā Latvijā, bieži strādā vairākās izglītības iestādēs. Tomēr būtiska atšķirība ir darba slodzes un atalgojuma līdzsvarā – pedagogu slodze Vācijā ir mazāka, savukārt atalgojums augstāks. Ikdienā ir arī ievērojami mazāk ieskaīšu, eksāmenu un obligātu konkursu, kas samazina profesionālās spriedzes un izdegšanas risku. Protams, jāņem vērā arī milzīgās iedzīvotāju skaita atšķirības. Pilsētām ap 1 milj. iedzīvotāju nebūs tāds krenķis kā pie mums Latvijas mazākajās pilsētās, kur nereti par katra audzēkņa noturēšanu skolā tiek rīkoti “krusta gājieni un linča tiesas” - (iegulpdīti ļoti lieli resursi).

Atziņas un iespējamā pielietošana Latvijā

Šī mobilitāte būtiski ietekmēja manu redzējumu par darbu ar jaunajiem mūziķiem. Tā pastiprināja pārliecību, ka muzicēšanas prieks, motivācija un piederības sajūta kolektīvam ir tikpat svarīga kā

tehniskā meistarība. Īpaši svarīgi ir radīt vidi, kur audzēknis jūtas droši, ir gatavs mācīties un uzņemties atbildību par savu pienesumu kopīgajā skanējumā.

Latvijas mūzikas skolās mūsu bērni nogurst un izdeg vairāk. Ir grūtāk motivēt viņus izvēlēties mūzikas tālākizglītību. Daudzās specialitātēs un priekšmetos mēs izcilību gribam izsist no jebkura un jau pirmajos 4 gados. Vai mēs mācām mīlēt mūziku? Vai mācām mīlēt ieskaīšu grafiku? Mēs esam maz un prasības izcīlas, tādēļ arī plosāmies. Beigās 15% izcīlības un 85% izmociō.

Skolas attīstībai ieteicams:

attīstīt efektīvāku pūtēju orķestra muzicēšanas modeli; nosargāt, attīstīt 35b programmas (Profesionālā instrumenta apgūšana pēc vidusskolas) vai tml.; veidot mācību vidi vai saturu, kas mazina izdegšanas riskus gan audzēkņiem, gan pedagogiem. turpināt pedagogu profesionālo pilnveidi starptautiskā vidē.

Nobeigums

Erasmus+ mobilitāte Dortmundē sniedza vērtīgu profesionālo pieredzi un praktiski izmantojamas atziņas, kas jau tuvākajā laikā var tikt integrētas MIKC “Ventspils Mūzikas vidusskolas” darbā. Iegūtās zināšanas ne tikai bagātina manu profesionālo redzējumu, bet arī veicina skolas attīstību kopumā. Mobilitātes laikā izveidotie kontakti ar vācu kolēģiem paver iespējas turpmākai sadarbībai, pieredzes apmaiņai un kopīgiem projektiem nākotnē.

Kopīgās atziņas un turpmākie soļi

Dortmund Musik pieredze apliecina, ka mūzikas izglītība var būt vienlaikus kvalitatīva, pieejama un sabiedriski iekļaujoša. Ceļvedī apkopotie apraksti rāda, ka profesionālās izcilības mērķis nav jāliek malā, taču to iespējams līdzsvarot ar muzicēšanas prieku, drošu mācību vidi un plašāku līdzdalību.

Ventspils Mūzikas vidusskolai būtiski turpināt izvērtēt sadarbības modeļus ar vispārējās izglītības skolām, attīstīt kolektīvās muzicēšanas formas, stiprināt mūžizglītības un pieaugušo izglītības iespējas, kā arī izmantot digitālos un metodiskos risinājumus, kas palīdz pedagogiem un audzēkņiem strādāt ilgtspējīgāk.

Ceļvedis izmantojams projekta rezultātu izplatīšanā, metodisko komisiju darbā, skolas attīstības sarunās un turpmāko starptautiskās sadarbības aktivitāšu plānošanā.